

Бураўкін А.Г.,
Смолік А.І.,
Дробыш С.І.,
Шаўра Р.Ф.,
Зязюля А.Р.,
Кульша В.М.,
Каленька Р.Р.,
Шылкіна А.М.,
Пчасная Л.С.,
Зяневіч У.К.

МАДЭЛІ УКРАНЕННЯ ЭЛЕМЕНТАЎ ІНФАРМАЦЫЙНЫХ ТЭХНАЛОГІЙ У НАВУЧАЛЬНЫ ПРАЦЭС ДЛЯ МАСТАЦКІХ СПЕЦЫЯЛІЗАЦЫЙ

Адным з важных стратэгічных накірункаў уладкавання навуцальнага працэсу ў сусветнай сістэме універсітэцкай адукацыі з'яўляецца інфарматызацыя. Інфарматызацыя навуцальнага працэсу прадугледжвае ўкараненне сродкаў сістэмнай і камп'ютэрнай падтрымкі культуры і мастацтва.

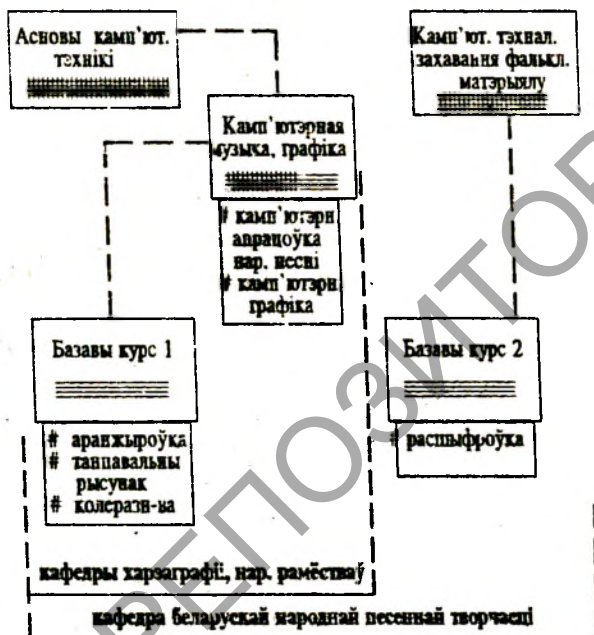

Схема 1

Прапануюцца мадэлі ўкаранення элементаў камп'ютэрных тэхналогій у навуцальны працэс на факультэтах мастацкай творчасці і культуралогіі.

Гэтыя мадэлі (схема 1) прызначаны для ўкаранення на кафедрах беларускай народнай песеннай творчасці, харэаграфіі і народных рамёстваў. Асноўнымі структурнымі элементамі гэтай мадэлі з'яўляюцца:

- базавы курс кафедры спецыялізацыі (адпаведна: «Аранжыроўка», «Танцавальны рысунак» і «Колеразнаўства»);

- курс «Асновы камп'ютэрнай тэхнікі»;
- з двума названымі курсамі злучаны - і павінен ісці адразу за імі - змешчаны курс (адпаведна: «Элементы камп'ютэрнай апрацоўкі народнай песні», «Камп'ютэрная графіка»), які будзе выкладацца сумесна кафедрай інфарматыкі і кафедрай спецыялізацыі;
- наступны (па часе) блок мадэлі пакуль што прапануецца ўкараніць толькі на кафедрах беларускай народнай песеннай творчасці, але ў перспектыве ён прызначаецца і для кафедраў харэаграфіі і народных рамёстваў. Гэта спалучэнне другога базавага курса («Распыфроўка фальклорнага матэрыялу») з наступным вывучэннем курса «Элементы камп'ютэрных тэхналогій захавання і апрацоўкі фальклорнага матэрыялу» (на кафедрах інфарматыкі).

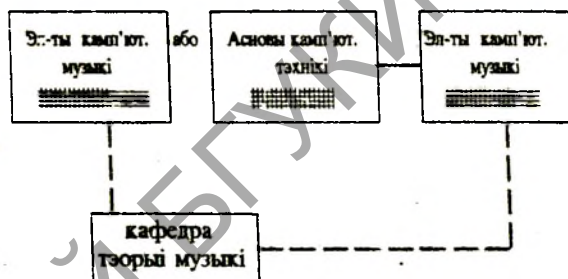

Схема 2

Другі тып мадэлі (схема 2) прапануецца для спецыялізацыі кафедраў народнай інструментальнай творчасці, эстраднага мастацтва, харавога мастацтва і духавой музыкі. Форма - курс (спецкурс) па выбары.

Дашкевіч Г.С.,
Ягэвіч М.А.,
Самайлюк Т.А.,
Кажура І.П.,
Кубліцкая Г.А.,
Бураўкін А.Г.,
Зязюля А.Р.,
Матульскі Р.С.

КАНЦЭПТУАЛЬНЫЯ АСНОВЫ АЎТАМАТЫЗАЦЫІ БІБЛІЯТЭКІ БЕЛАРУСКАГА УНІВЕРСІТЭТА КУЛЬТУРЫ

Характэрнай асаблівасцю сучаснага этапа развіцця бібліятэчнай справы ў рэспубліцы з'яўляецца сістэмны падыход да распрацоўкі і ўкаранення інфармацыйных тэхналогій на базе выкарыстання агульнага асяроддзя апрацоўкі інфармацыі, стварэння сеткавых тэхнічных сістэм бібліятэк, падключэння да сусветных інфармацыйных рэсурсаў.

У бібліятэцы універсітэта культуры ўжо выкананы падрыхтоўчыя работы для ўкаранення аўтаматызаванай апрацоўкі інфармацыі: устаноўлены камп'ютэры, укаранены ў тэхналагічны працэс АІБС «МАРК» і іншае сістэмнае праграмнае забеспячэнне. Супрацоўнікі бібліятэкі прайшлі першапачатковую камп'ютэрную падрыхтоўку і актыўна распачалі работу па аўтаматызацыі бібліятэчных працэсаў.

Кафедрай інфарматыкі і тэхнічных сродкаў навучання, рабочай групай бібліятэкі распачата работа па распрацоўцы канцэпцыі аўтаматызацыі бібліятэчных працэсаў ва універсітэцкай бібліятэцы.

Галоўнай мэтай аўтаматызацыі бібліятэкі універсітэта культуры з'яўляецца павышэнне эфектыўнасці работы за кошт значнага павелічэння аператыўнасці абслугоўвання, яго паўнаты і дакладнасці, пашырэння функцыяў бібліятэчнага абслугоўвання ў забеспячэнні творчай, навукова-даследчай і навучальнай дзейнасці універсітэта, стварэнне навучальнай базы для падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў ў галіне бібліятэчнай і інфармацыйнай справы.

Пры распрацоўцы канцэпцыі аўтаматызацыі бібліятэкі былі вылучаны дзве асноўныя групы задач: тэхніка-тэхналагічныя, вытворча-арганізацыйныя.

У першую групу ўключаны наступныя задачы:

- укараненне сучасных перспектывных сродкаў камп'ютэрнай, рэпраграфічнай, мн'южальнай і іншай тэхнікі для аўтаматызацыі асобных тэхналагічных аперацый і працэсаў бібліятэчнай работы;

- укараненне сродкаў камунікацый, неабходных для падключэння да існуючых інфармацыйных сістэм у галіне культуры і мастацтва;

- стварэнне лакальнай камп'ютэрнай сеткі бібліятэкі як часткі ўнутранай агульнауніверсітэцкай сеткі;

- рапрацоўка і стварэнне тэхнічных умоў да падключэння універсітэцкай бібліятэкі ў глабальную сетку рэспублікі, Нацыянальнай бібліятэкі і інш.

Да другой групы, групы вытворча-арганізацыйных, задач адносяцца:

- перавод галоўных тэхналагічных працэсаў і працэсаў кіравання на сучасную тэхналагічную аснову;

- стварэнне бібліяграфічных і фактаграфічных баз звестак і ведаў у прыкрытатных і профільных накірунках дзейнасці ў галіне культуры, мастацкай творчасці, бібліятэчнай і інфармацыйнай справы;

- стварэнне сістэмы ўзаемадзеяння са структурнымі падраздзяленнямі і кафедрамі універсітэта;

- стварэнне умоў да падключэння універсітэта і бібліятэкі да рэспубліканскіх, міжнародных і сусветных інфармацыйных рэсурсаў;

- павышэнне прафесійнай кваліфікацыі работнікаў бібліятэкі і інфармацыйнай культуры спажываю для эфектыўнай работы ва ўмовах новага інфармацыйнага асяроддзя.

У аснову канцэпцыі аўтаматызаванай сістэмы бібліятэкі пакладзены наступныя прынцыпы:

- 1) адкрытасці і даступнасці інфармацыі;
- 2) узгодненасці і сумяшчальнасці баз звестак і

ведаў, сістэмнага і прыкладнага праграмнага забеспячэння;

- 3) аднаразовага ўводу інфармацыі з выключэннем дубліравання асноўных масавых транзакцый;

- 4) прышпых надзейнасці і бяспекі інфармацыі. Канцэпцыяй прадугледжваецца аўтаматызацыя наступных функцый:

- камплектаванне фондаў бібліятэкі;

- каталагізацыя, улік, вядзенне і захаванне фондаў;

- бібліятэчнае абслугоўванне;

- абслугоўванне і ўзаемадзеянне на МБА;

- бібліяграфічная дзейнасць.

Канцэпцыяй прадугледжваюцца чатыры асноўныя этапы ўкаранення сродкаў аўтаматызацыі ў творчую дзейнасць бібліятэкі.

Першы этап звязаны з аўтаматызацыяй асноўных тэхналагічных аперацый і працэсаў.

Другі этап звязаны са стварэннем унутранай бібліятэчнай лакальнай сеткі, якая б адшавдала выкананню ўсіх ўзаемазвязаных тэхналагічных працэсаў і працэсу кіравання.

Трэці этап -- стварэнне інтэграванай базы звестак і ведаў і ўключэнне бібліятэчнай сістэмы ва агульнауніверсітэцкую сетку.

На чацвёртым этапе прадугледжана падключэнне бібліятэкі і універсітэта да рэспубліканскіх і сусветных інфармацыйных рэсурсаў.

Працягласць таго або іншага этапу ў значнай ступені залежыць ад фінансавання распрацаванага праекта.

Бураўкін А.Г.,

канд. тэх.наук,

дацэнт

Неспераў С.А.,

інжынер-праграміст

ГЕНЕРАТАР МУЗЫЧНЫХ ЛАДОЎ

Музычны лад увасоблены ў выглядзе кібернетычнай сістэмы пылічнага тыпу.

Названая мадэль музычнага ладу ўлічвае не толькі ўласную канструкцыю ладу, але і яе ўзаемадзеянні з навакольнымі сістэмамі (сістэмы колераў, надсістэмы (успрымання) чалавека).

Уваход праграмы-генератара:

- а) просты лік, які вызначае тып сувязі ў элементарнай (двухэлементарнай) падсістэме;

- б) графічная схема ладу (задаецца ў інтэрактыўным рэжыме).

Вышкіам работы праграмы-генератара (выхад) з'яўляецца ладавая гама - паслядоўнасць раздзеленых у часе гукаў у адшаведнасці з выбарам тонікі і ўзрастаннем значэнняў частаты ў межах актавы.